

PLEIONE

VÁLTOZÓCSILLAG-ÉSZLELŐ

HÁLÓZAT ROVATA

Rovatszerkesztők: Mezősi Csaba, Mizser Attila, Szóke Balázs

VÁLTOZÓCSILLAGOK 1980 NOVEMBER

<u>Észlelők:</u>	<u>Nk.</u>	<u>Észl.</u>	<u>Csill.</u>	<u>Műszer</u>
Bartos Pál (Sülysáp)	Bar	6	6	8.oL
Brlás Pál (Szarvas)	Blp	12	8	15.oT
Dalos Endre (Bóly)	Dae	24	24	8x56B
Dömény Gábor (Kajdacs)	Döm	50	38	10.oT
Fodor Antal (Sülysáp)	Fod	4	4	7x50B
Hegedűs Tibor (Szeged)	Het	11	11	10x50B
Henshaw, Colin (Gatley, Anglia)	Hen	85	51	12x40B
Horváth Géza (Hódmezővásárhely)	Hog	28	26	10x80B
Horváth István (Debrecen)	Hoi	30	18	6.oL
Jenei Péter (Almásfüzitő)	Jen	4	3	20x50B
Keszthelyi Sándor (Gyöngyös)	Ksz	1	1	sz.
Kocsis Antal (Balatonkenese)	Koc	14	7	7x50B
Kósa-Kiss Attila (Szalonta, Románia)	Kka	3	3	15.oT
Mizser Attila (Zalaegerszeg)	Mzs	15	10	5.oL
ifj. Rácz Pál (Kiskunmajsa)	Rcp	28	4	25.oT
Reichenbacher, Kerstin (Bad Salzungen, NDK)	Rek	26	12	8x30B
Schweitzer, Emile (Alsace, Franciaország)	Sch	117	49	16.oT
Szóke Balázs (Pécs)	Szb	73	37	6.3L
Tepliczky István (Tata)	Tey	114	83	6.3L
Toone, John (Boothstown, Anglia)	Too	290	84	6.oL
Tölgyesi Antal (Budapest)	Töl	106	26	20.oT
Varga Zoltán (Palotás)	Var	9	5	4.oL

Összesen 1.081 fényességbecslést készített 23 észlelő.

* * *

ERUPTÍV VÁLTOZÓK

Összeállította: Mezősi Csaba

Z And (ZA)	10.5-10.7 mg-ós észlelések. (Sch)
DZ And (RCB)	Maximumban fluktál 9.7-9.9 mg között. (Sch)
EG And (uni.)	Közepes fényessége 7.5 mg. (Bar, Blp, Dae, Szb, Tey)
AB Aur (Ina)	Átlagfényessége 7.0 mg, fényesedett. (Hen, Too)
AE Aur (Ina)	Halványodik: közepes fényessége 6.0 mg. (Hen, Koc, Szb, Tey)
XX Cam (RCB)	A maximumban 7.2-7.7 mg között ingadozik. (Blp, Dae, Döm, Hen, Koc, Too)
UV Cas (RCB)	Maximumban van: 10.7-10.9 mg között. (Sch)
Rho Cas (RCB?)	Átlagfényessége továbbra is 4.7 mg. (Blp, Hen, Hog, Rek, Töl, Var)
CSV 171 Cas (N1?)	Erősen hullámzik 6.9-7.6 mg között. (Blp, Dae, Hog, Tey)
R CrB (RCB)	Maximumban van 6.1-6.2 mg-nál. (Dae, Hoi, Sch, Hog, Töl)
SS Cyg (UG)	Az október végi 8.3 mg-ós maximumból 12.0 mg-ós minimumba csökken, és hónap végéig nem is változik. (Blp, Döm, Hoi, Kka, Sch)
CH Cyg (ZA)	A 6.5 mg-ós átlagfényesség körül ingadozik. (Blp, Döm, Het, Hen, Sch, Tey, Too)
P Cyg (SD)	Közepes fényessége 4.9 mg. (Bar, Blp, Döm, Het, Hoi, Koc, Sch, Tey)
BN Gem (GC)	Átlagfényessége 6.5 mg. (Hen, Szb, Tey)
AG Peg (ZA)	8.1-8.7 mg között fluktál. (Blp, Het, Rek,

	Sch, Too, Töl)
EZ Peg (UG?)	9.2-9.4 mg-ós észlelések. (Sch)
X Per (GC)	Közepes fényessége 6.3 mg.(11 észlelő)
FĜ Sge (uni.)	8.9-9.0 mg-ós észlelések. (Sch)
HM Sge (uni.)	Erősen fluktál 10.1-10.6 mg között. (Sch)
T Tau (InT)	Konstans 9.7 mg-nál. (Kka, Sch)
BU Tau (GC)	Nagyon eltérő észlelések, közepes fényessége 5.5 mg. (Dae, Fod, Hen, Koc, Rek, Szb, Tey)
CSV 6048 (Ia?)	Az észlelések erőteljes ingadozást mutatnak, 6.4-6.9 mg között. (Dae, Hen, Koc, Szb, Tey, Töl)

Egy észlelés történt: UV Boo, CI Cyg, V482 Cyg, CQ Tau

MIRA VÁLTOZÓK

Összeállította: Zalezsák Tamás

YZ And	Két észlelés szerint gyengén fényesedik. (Sch)
R Ari	9.4 mg-ról 10.4 mg-ra halványodott. (Sch)
R Aur	Erőteljes halványodást mutat. (Sch)
UV Aur	A hónap közepéig 8.2 mg-ig fényesedett. (Sch)
R Cas	Halványodik, 21-én 9.6 mg. (Sch)
T Cas	Fényesedik, 27-én 7.9 mg. (Sch)
V Cas	9.6-8.6 mg között fényesedik. (Sch)
T Cep	Az előrejelzés szerint 11-én 6.0 mg-val maximumban van. Az észlelések szerint ez késett, és a hónap végén következett be. (Döm, Mzs, Rek, Sch, Tey, Too, Hog)
Mira Ceti	A nagymennyiségű adatból a csillag halványodása ve- hető ki, hónap végén 5.4 mg. (Döm, Ksz, Mzs, Rek, Sch, Tey, Too, Zal)
U Cyg	16-án 7.2 mg-val maximumban van. (Döm, Mzs, Sch, Zal)
RT Cyg	A nagy szórás miatt értékelhetetlen.
CN Cyg	Fényesedik, 10-én 10.0 mg. (Sch)
Chi Cyg	7.0 mg-ról 6.5 mg-ra fényesedett. (Bar, Döm, Mzs, Sch, Tey, Too, Töl, Hog)
R Leo	7.4-8.3 mg között közepesen halványodik. (Mzs, Too, Zal)

R Lep	8.3 mg körüli észlelések. (Döm, Too)
X Oph	Gyengén halványodik, 28-án 8.2 mg. (Too)
U Ori	Közepesen halványodik. A szeptemberi maximum után 20-án 8.2 mg. (Döm, Mzs, Sch, Too)
S UMa	Két észlelés is csak a 10.5 mg összehasonlítót mutatta. (Zal)
T UMa	Szintén csak az összehasonlító-csillag észlelhető 10.5 mg-val. (Zal)
S UMi	9.6-9.3 mg között fényesedik. (Sch)
T UMi	9.2 mg-ig halványodik. (Döm)
R Vir	Közepesen halványodik, 28-án 8.0 mg. (Döm)

Egy észlelés történt: X And, R Boo, T Cam, R Cyg, TU Cyg, S Del, R Dra, V Peg, SS Vir

SZABÁLYTALAN ÉS FELTÉTELEZETT VÁLTOZÓK

Összeállította: Szőke Balázs és Karászi István

Az előző számban elmaradt rovat anyagát eszámunkban, a novemberi adatokkal összevonva közöljük.

CSV 100037 (?)	Szeptemberben 9.6-9.9 mg, októberben fényesebb: 9.5-9.7 mg, majd novemberben 9.8-9.6 mg. (Sch)
Psi-1 Aur (Lc?)	5.5 mg-ról indul szeptemberben és október végére 4.8 mg-ós maximumban van, mely körül ingadozik novemberben is. (Hen, Kka)
UX Cam (Lb)	Szeptember-októberben 8.8 mg-s minimumban van. (Bar, Kka)
ZZ Cam (Lb)	Szeptember-októberben 7.3-7.8 mg között halványodik. (Kka)
V391 Cas (Lb)	A három hónapban 7.5-7.6 mg-ós maximumban áll. (Bar, Dae, Döm, Hog, Kka, Páj, Tey)
V451 Cas (Lb)	Ellentmondó háromhavi adatok 7.0-8.5 mg között.
AA Cas (Lb)	Szeptemberben 8.7-8.4 mg között fényesedett. (Mez, Szb)
RW Cep (Lc)	Novemberben 7.2-6.9 mg között ingadozik. (Hoi, Tey, Too)

- AS Cep (Lb) 10.1-10.7 mg között hullámzik. (Sch)
- DM Cep (L) 7.9 mg-ról 7.5-re fényesedik, majd 7.6 mg-ra csökken. (Döm, Hog, Kka, Tey, Too)
- CSV 102106 (?) Szeptember-októberben 6.1-6.4 mg közt halványodik. (Bar, Kka)
- CSV 103111 (?) Szeptemberben 6.9-7.0 mg, nem változik. (Mez)
- BD+67°1329 (?) 6.3-6.6 mg közt ingadozik szabálytalanul. (Döm, Kka, Sch, Szb, Szu, Tey)
- SW CrB (Lb) Október végén minimumban van, majd novemberben nagyon gyengén emelkedik. (Ádm, Döm, Hoi, Kka, Szb, Too)
- CSV 101541 (?) Szeptemberben 9.4-9.7 mg között hullámzik, októberben 9.7 mg. (Mez, Sch)
- CSV 102783 (?) Eltérő adatok.
- T Cyg (Lb?) Szeptember-októberben 5.5 mg-nál minimumban van. (Hen, Kka)
- V449 Cyg (Lb) Eltérő adatok! Valószínűleg 7.2-7.7 mg közt halványodik. (Bar, Döm, Kka, Smd, Tey)
- V460 Cyg (Lb) Novemberben 6.5-6.3 mg között fényesedik. (Hen, Hoi, Tey)
- V973 Cyg (Lb) 6.4-6.6 mg között ingadozik. (Döm, Hog, Kka)
- CSV 8683 (?) 5.4-5.5 mg-ós minimumban áll. (Hen, Hoi, Kka, Tey)
- CT Del (Lb) Szórt adatok! 7.8-8.0 mg-ós minimumban van. (Ádm, Bar, Fod, Jen, Jhl, Kka, Szb)
- UW Dra (Lb?) Középfényben áll 7.5 mg-nál. (Hog, Kka, Szb)
- AT Dra (Lb) 6.2-5.5 mg közt fényesedik. (Dae, Gut, Hen, Hog, Kka, Tey)
- WY Gem (Lc) 7.5-7.7 mg körüli minimumban ingadozik. (Bar, Hen, Hog, Kka, Szb, Tey, Too)
- BU Gem (Lc?) Október- novemberben 6.7-7.0 mg közt halványodik. (Bar, Hen, Hog, Kai, Kka, Szb, Tey, Too)
- OP Her (Lb) Átlagfényessége szeptemberben 6.3 mg. (Döm, Hen, Hog, Koc, Kka, Too)
- CSV 8775 (?) Átlagfényessége 5.9 mg. (Hen, Hoi, Kai, Kka, Smd, Tey)
- CSV 102195 (?) Szeptemberben és októberben 5.3-5.4 mg-nál áll, novemberben 5.2 mg-ig fényesedik. (Hen, Hoi,

- Kai, Kka, Smd, Tey)
- RX Lep (Lb) Októberben 5.9-6.0 mg , novemberben 6.2 mg-ig halványodik. (Döm, Hen, Hog, Kka, Tey, Too)
- CSV 100869 (?) Szabálytalanul ugrál, több figyelmet érdemel! (Hog, Kka)
- SV Lyn (Lb) Szeptember 7.5 mg-s minimumot ér el. (Dae, Kka)
- T Lyr (Lb) 8.7-9.0 mg közt halványodik. (Dae, Het, Hoi, Szb, Töl)
- XY Lyr (Lc) Szeptember-októberben 6.3-6.6 mg között halványodik, novemberben fényesebb. (21 észlelő)
- HK Lyr (Lb) 8.3-7.9 mg között fényesedik. (15 észlelő)
- BL Ori (Lb) 7.1-6.8-7.0 mg közt változik. (Hen, Kka, Too)
- BD+14^o1247 (?) 5.7 mg körüli. (Hen, Kka, Tey, Too)
- KK Per (Lc) 8.4-8.2 mg közt fényesedett októberben. (Döm)
- CSV 5971 (?) Szeptemberben 8.0-8.7 mg között halványodott. (Döm)
- CSV 5979 (?) Minimumban 8.2-8.6 között halványodik. (Döm)
- TX Psc (Lb) 5.2-5.4-5.0 mg közt hullámzik. (11 észlelő)
- Tau-4 Ser (Lb) 7.2-7.4-7.2 mg közti változások. (Too)
- d Ser (?) Október elején 5.0 mg-ós maximumban volt. (Kka)
- VY UMa (Lb) Szeptember-októberben 6.5-6.8 mg közt változik minimumban, novemberben fényesedik. (Bar, Dae, Hen, Kka, Mez, Rek, Tey, Töl)
- Egy észlelés történt: CSV 5890, CSV 103112, BI Gyg, V485 Gyg, CSV 103049, Mv 6, SAO 23269, Mv 4

RV TAURI VÁLTOZÓK

Összeállította: Szőke Balázs és Karászi István

- SS Gem (RV) 8.6-9.0 mg közt halványodik novemberben. (Mzs, Kka)
- AC Her (RVa) Szeptemberben 7.6 mg-ról 7.1 mg-ós maximumba jut, majd halványodik október 4-ig, amikor 7.9 mg-n megáll. Ezt követően mintegy két hét múlva 7.4 mg-ra fényesedik, majd hónap végére 7.8 mg-ós. Novemberben 7.2 mg-ós maximumba kerül. (11 észlelő)
- U Mon (RVb) Októberben 5.6-6.3-6.0 mg között hullámzik,

- novemberben erőteljes halványodásba kezd, hónap végén 7.2 mg. (Tey, Too)
- R Sge (RVb) Októberben 10.1-8.6 mg között fényesedik és éri el a maximumot. Novemberben újra halvány, 9.2 mg. (Döm, Sch)
- R Sct (RVa) Szeptemberben és októberben 6.0-5.5-5.7 mg között változik, novemberben 7.0 mg-ig halványodik. (19 észlelő)
- V Vul (RVa) A szeptember 10-i maximumból fényesedik 9.5-9.2 mg közt. (Döm)
- Egy észlelés történt: RV Tau

FÉLSZABÁLYOS VÁLTOZÓK

Összeállította: Dömény Gábor

- RV And (SRb) November második felében gyengén halványodik. (Sch)
- T Ari (SRa) 9.6-8.9 mg közt fényesedik. (Döm, Töl)
- UU Aur (SRb) Lassan fényesedik 6.0 mg-ról. (Döm, Hen, Mzs, Sch, Too)
- CO Aur (SRd) 8.0-7.5 mg közt fényesedik. (Too)
- U Cam (SRb) 8.2 mg körül ingadozik. (Döm, Too)
- ST Cam (SRb) 7.7 mg-nál áll. (Dae, Döm, Too)
- X Cnc (SRb) 0.2 mg-ót halványodott, hónap végén 7.0 mg. (Dae, Hen, Too)
- RS Cnc (SRc?) Gyenge ingadozás jellemzi 6.0 mg körül. (Dae, Hen, Too)
- V CVn (SRa) 7.2-8.1 mg-ra halványodott. (Hen, Too)
- Y CVn (SRb) Igen fényes, 5.4 mg-ról változik. (Hen, Too)
- TU CVn (SRb?) Ellentmondó adatok.
- V393 Cas (SR) Szórt adatok, 7.5 mg-ról halványodik. (Dae, Hog, Tey)
- WZ Cas (SRb) 7.3-6.9 mg közt fényesedik. (Hog, Zal)
- V456 Cas (SRb) 6.6 mg-ról gyengén halványodik, de nagyon szórtak az adatok. (Dae, Hen, Too)
- W Cep (SRc) 7.4 mg-ról lassan halványodik. (Hen, Hoi, Tey, Too)

SS Cep (SRb)	Teljesen ellentmondó észlelések.
Mü Cep (SRb)	3.8-4.3 mg közt halványodik. (Döm, Hen, Mzs, Var)
T Cet (SRb)	6.3-6.5 mg között halványodott. (Too)
W Cyg (SRb)	5.8 mg- ról halványodik, hónap végére 6.4 mg-értéket vesz fel, és e körül ingadozik. (Döm, Hen, Hog, Hoi, Tey, Too, Töl)
RS Cyg (SRa)	9.0 mg-ról 8.5 mg-ra fényesedik. (Het, Sch, Tey)
RV Cyg (SRb)	8.1-7.7 mg között változik. (Hen, Sch, Tey)
TT Cyg (SRb)	Gyengén fényesedik 8.3 mg-ról. (Tey, Too)
AF Cyg (SRb)	6.6 mg-ról 7.8 mg-ra halványodik. (lo észlelő)
V1339 Cyg (SRb)	6.3 mg körül ingadozik, elég szabálytalanul. (Döm, Hen, Hog, Hoi, Tey, Too, Töl)
U Del (SRb)	Nagyon szórt adatok, de a csillag halványodása 7.4 mg-ról kivehető. (Hog, Hoi, Koc, Rek, Too, Töl)
EU Del (SRb)	6.7 mg-ról mintegy fél magnitúdót fényesedett. (Hog, Hoi, Koc, Rek, Too, Tey, Töl, Var)
RY Dra (SRb)	7.2 mg körül ingadozik. (Dae, Hen, Too)
TX Dra (SRb)	8.0-7.3 mg közt fényesedett. (Dae, Hen, Too)
UX Dra (SRa)	6.9-6.3 mg között változik. (Hen, Tey)
VW Dra (SRd)	6.3 mg körüli. (Dae, Hog, Tey)
AH Dra (SRb)	7.6-7.9 mg között halványodik. (Dae, Hog, Tey)
TU Gem (SRb)	Novemberben 8.2 mg-ón áll. (Szb, Tey)
TV Gem (SRc)	6.4-6.7 mg közt változott. (Hen, Szb, Tey, Too)
BQ Gem (SRb)	Jelentősen változott 5.2-5.7 mg közt. (Hen, Szb, Tey)
IS Gem (SRd)	5.8-5.6 mg között fényesedett. (Hen, Tey)
X Her (SRb)	7.0-6.8-7.0 mg között változott novemberben. (Dae, Döm, Hoi, Tey, Too, Töl)
V566 Her (SR?)	7.4-7.6 mg között halványodott. (Hog, Tey)
g Her (SRb)	Erősen szórt adatok érkeztek, nem értékelhető kielégítően.
U Hya (SRb)	5.4-5.3- 5.4 mg-ós ingást mutat. (Too)
S Lep (SRb)	6.8 mg-ról 7.1 mg-ra esett. (Too)
Y Lyn (SRc)	7.0 mg-ról a hó folyamán kétszer 6.8 mg-ra fényesedett. (Hen, Too)

- W Ori (SRb) Novemberben 6.8 mg körül ingadozott. (Szb, Tey, Too)
- BQ Ori (SRa) 8.4-8.8 mg közt halványodott. (Hen, Too)
- CK Ori (SR?) 6.5-6.6 mg körüli ingások jellemzik. (Pod, Hen, Koc, Szb, Tey, Too)
- TV Psc (SR) Igen fényes, 5.4-5.1 mg közötti. (Hen, Koc, Rek)
- S Sct (SR) 7.6-7.6 mg közötti fényesedés. (Döm, Too)
- Y Tau (SRa) 7.8 mg-ról fényesedik. (Sch, Too)
- W Tri (SRc) 8.2-8.1-8.2 mg körül ingadozott novemberben. (Too)
- Z UMa (SRb) 9.0 mg-ról fényesedik, a hónap végi észlelések azonban eléggé szórtak. (Hen, Tey, Too, Zal)
- RY UMa (SRb) 7.4 mg-ról 7.8 mg-ra halványodott. (Dae, Hen, Tey)
- ST UMa (SRb) 7.4-7.8 mg között halványodik. (Hen, Tey, Too)
- TV UMa (SRb) Lassan halványodott novemberben, a hónap elején 7.2, végén 7.1 mg. (Too)
- VW UMa (SR) Egész hónapban 7.0 mg-nál áll. (Dae, Hen, Tey, Töl)
- V UMi (SRb) A hónap elején 8.2 mg, majd hirtelen 8.7 mg-ra csökken, de a hónap végén újra 8.3-8.4 mg. (Döm, Hoi, Tey, Too)

Egy észlelés történt: V Boo, RV Boo, RW Boo, RX Boo, RY Cam, UV Cam, RT Cap, AR Cep, RR CrB, AW Cyg, CZ Del, Z Eri, RR Eri, UW Her, Alfa Her, RV Hya, X Mon, V533 Oph, RT Ori, FX Ori, TW Peg, Y UMa

LAPZÁRTA UTÁNI KÖZLEMÉNY

Elkészült a régóta ígért és várt "A változócsillagok megfigyelése" című útmutatónk, melyet Mezősi Csaba és Szóke Balázs írt. Ez az útmutató az Albireo Amatőr-csillagász Klub által kiadott hasonló útmutató teljesen átdolgozott változata. Egyszerűen és közérthetően vezeti el az olvasót a változócsillagok típusának ismertetésétől kezdve az észlelés folyamatának, segédeszközök leírásáig. Tájékoztatást nyújt a hazai és a külföldi adattovábbítási módszerekről és lehetőségekről, valamint betekintést ad az észlelések hazai és külföldi felhasználásába. Az útmutató Szóke Balázs címen igényelhető 4 Ft értékű levélbélyeg küldése ellenében.